

NO. 03

ABRIL / KWIECIEŃ 2025

KULTURA | SZTUKA | HISTORIA | NAUKA | TRENDY | SIECI SPOŁECZNOŚCIOWE
CULTURA | ARTE | HISTORIA | CIENCIA | TENDENCIAS | REDES SOCIALES

VISTULA ARTE

**NATALIA
OREIRO**

**ANGEL REBELDE
ZBUNTOWANY ANIOŁ**

**EL PAPA
FRANCISCO**

**PAPIEŻ
FRANCISZEK**

**LATINOS EN
POLONIA**

**UNA MIRADA JOVEN
DESDE CRACOVIA**

**LATYNOSI W
POLSCE**

**MŁODE SPOJRZENIE
Z KRAKOWA**

www.vistularte.pl

PORTADA STRONA TYTUŁOWA

Con tan solo 22 años, Zuzanna Nowak ha sido testigo del creciente número de latinoamericanos que llegan a vivir a Polonia. En esta entrevista, la joven estudiante nos comparte su visión sobre los cambios culturales, las ventajas y desafíos que trae esta nueva ola migratoria, y cómo es convivir con una comunidad cada vez más diversa en su ciudad natal.

Zaledwie 22-letnia Zuzanna Nowak jest świadkiem rosnącej liczby Latynosów przybywających do Polski. W tej rozmowie młoda studentka dzieli się swoimi przemyśleniami na temat zmian kulturowych, zalet i wyzwań tej nowej fali migracyjnej oraz codziennego życia w coraz bardziej zróżnicowanym społeczeństwie Krakowa.

Para esta edición la imagen de Zuzanna fue generada por IA.

W tym wydaniu wizerunek Zuzanny został wygenerowany przez sztuczną inteligencję.

CARTA EDITORIAL LIST REDAKCYJNY

Bienvenidos a la primera revista digital en español y polaco un proyecto creado con pasión, ideas frescas y una visión global desde Polonia para el mundo.

Nace un nuevo espacio de encuentro, de conocimiento y de inspiración. Aquí hablaremos de lo que nos mueve, nos conecta y nos transforma: salud, ciencia, tecnología, arte, redes sociales, cultura y mucho más.

Esta revista es un puente entre lenguajes, culturas y maneras de ver el mundo. Queremos crear comunidad, compartir información de valor y abrir conversaciones que trasciendan fronteras.

¡Gracias por ser parte de este inicio!

La primera revista digital desde Polonia escrita en polaco y español. ¡Esto recién comienza!

Con cariño,
Equipo Editorial

Witamy w pierwszym cyfrowym magazynie w języku hiszpańskim i polskim, projekcie stworzonym z pasją, świeżymi pomysłami i globalną wizją z Polski na świat.

Powstaje nowa przestrzeń spotkań, wiedzy i inspiracji. Będziemy tutaj mówić o tym, co nas porusza, łączy i zmienia: zdrowie, nauka, technologia, sztuka, media społecznościowe, kultura i wiele więcej.

Ten magazyn to most między językami, kulturami i sposobami postrzegania świata. Chcemy budować społeczność, dzielić się wartościową wiedzą i otwierać rozmowy, które przekraczają granice.

Dziękujemy, że jesteś częścią tego początku!

Pierwszy magazyn cyfrowy z Polski, napisany po polsku i po hiszpańsku. To dopiero początek!

*Z serdecznymi pozdrowieniami,
Zespół redakcyjny*

El contenido no puede ser reproducido total o parcialmente sin citar la fuente y la liga a la página www.vistularte.pl

El contenido tiene fines informativos y de entretenimiento exclusivamente.

Las respuestas de entrevistas, contenido de los artículos particulares y los anuncios es responsabilidad exclusiva de los autores y los anunciantes y no refleja necesariamente el punto de vista de la revista **VISTULARTE** y **ALIVE TODAY FOUNDATION**.

El contenido de los anuncios publicitarios, así como el producto o servicio que ofrecen es responsabilidad exclusiva de cada anunciante.

(c) 2016-2025 ALIVE TODAY FOUNDATION.

Todos los derechos reservados.

¿Te interesa colaborar con nosotros?

Escríbenos un mensaje a vistularte@gmail.com

Zawartość nie może być powielana w całości lub w części bez podania źródła i linku do www.vistularte.pl

Zawartość służy wyłącznie celom informacyjnym i rozrywkowym.

*Odpowiedzi na wywiady, treść poszczególnych artykułów i reklam jest wyłączną odpowiedzialnością autorów i reklamodawców i niekoniecznie odzwierciedla poglądy magazynu **VISTULARTE** i **ALIVE TODAY FOUNDATION**. Za treść reklam, jak również za produkt lub usługę, które oferują, odpowiada wyłącznie reklamodawca.*

(c) 2016-2025 ALIVE TODAY FOUNDATION.

Wszelkie prawa zastrzeżone.

Chcesz z nami współpracować?

Wyślij nam wiadomość e-mail na adres vistularte@gmail.com

ABRIL / KWIECIEŃ 2025

KULTURA | SZTUKA | HISTORIA | NAUKA | TRENDY | SIECI SPOŁECZNOŚCIOWE
CULTURA | ARTE | HISTORIA | CIENCIA | TENDENCIAS | REDES SOCIALES

VISTULARTE

Esta revista electrónica es una creación de la Fundación "Alive Today Foundation".

Ten e-magazyn jest dziełem Fundacji "Alive Today".

<http://www.alivetoday.org>

KRS **0000651571**

NIP **6762518425**

FUNDADOR "ALIVE TODAY FOUNDATION"
Y GESTION "VISTULARTE"
ZAŁOŻYCIEL FUNDACJI "ALIVE TODAY"
I ZARZĄDZANIE "VISTULARTE"

Juan Walle

REDACCIONES *ARTYKUŁY WSTĘPNE*
Anna Kraus

REDACCIONES *ARTYKUŁY WSTĘPNE*
Beata Sylwestrzak

REDACCIONES *ARTYKUŁY WSTĘPNE*
Weronika Bazydło

ARTE Y DISEÑO GRÁFICO
PROJEKT ARTYSTYCZNY I GRAFICZNY [Click to apply](#)

Juan Walle

PUBLICIDAD
REKLAMA

vistularte@gmail.com

FOTOGRAFÍAS Y ANIMACIONES
FOTOGRAFIE I ANIMACJE

90% de nuestras fotografías y animaciones son realizadas con Inteligencia artificial (AI), así que los derechos son propiedad de Alive Today Foundation, en caso de lo contrario se dará el reconocimiento al fotógrafo.

90% naszych fotografii i animacji powstaje przy użyciu sztucznej inteligencji (AI), dlatego prawa autorskie należą do fundacji Alive Today Foundation; w przeciwnym wypadku, autorstwo zostanie przypisane fotografowi.

6

SHAKESPEARE
& CERVANTES

11

EL PAPA
FRANCISCO

PAPIEZ
FRANCISZEK

20

LATYNOSI W
POLSCE
MŁODE SPOJRZENIE
Z KRAKOWA

LATINOS EN
POLONIA
UNA MIRADA JOVEN
DESDE CRACOVIA

A photograph of actress Natalia Oreiro smiling and looking towards the camera. She is surrounded by a crowd of people, some of whom are holding up smartphones to take pictures. She is wearing a light-colored, textured blazer over a dark top.

**NATALIA
OREIRO**

ANGEL REBELDE

ZBUNTOWANY ANIOŁ

26

A black and white photograph showing three people in traditional indigenous clothing. A woman in the center is wearing a headband and a patterned garment. Two other people are standing behind her, also in traditional attire.

SHIIBO-KONIBO

RETRATOS DESDE MI SANGRE

PORTRETY Z MOJEJ KRWI

32

A photograph of a street in Gniezno, Poland. In the background, there is a large church with two prominent green-roofed towers. The street is lined with historic buildings and has a few people walking.

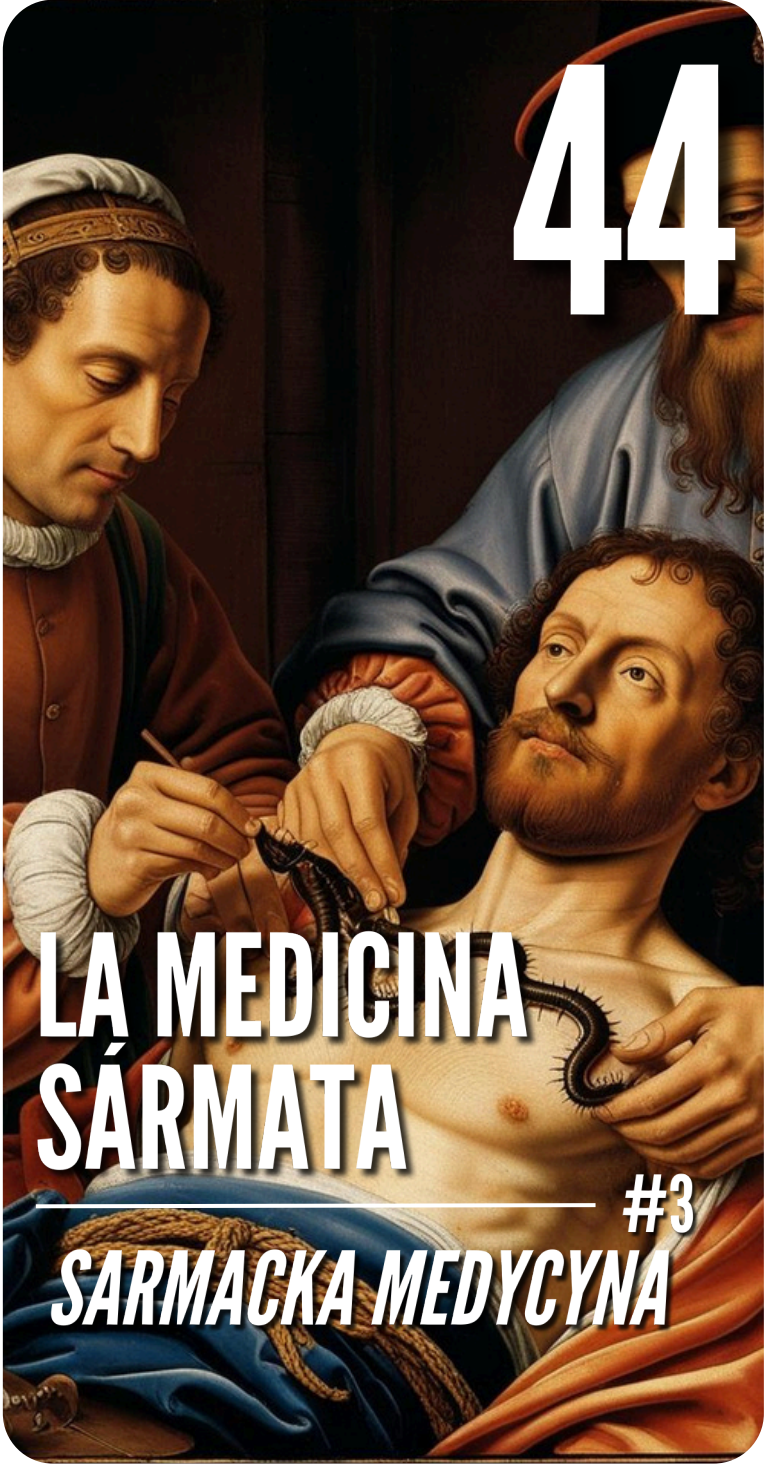
GNIEZNO

**PEQUEÑAS CIUDADES POLACAS
QUE TE ENAMORARÁN**

**POLSKIE MIASTECZKA, W KTÓRYCH
SIĘ ZAKOCHASZ**

40

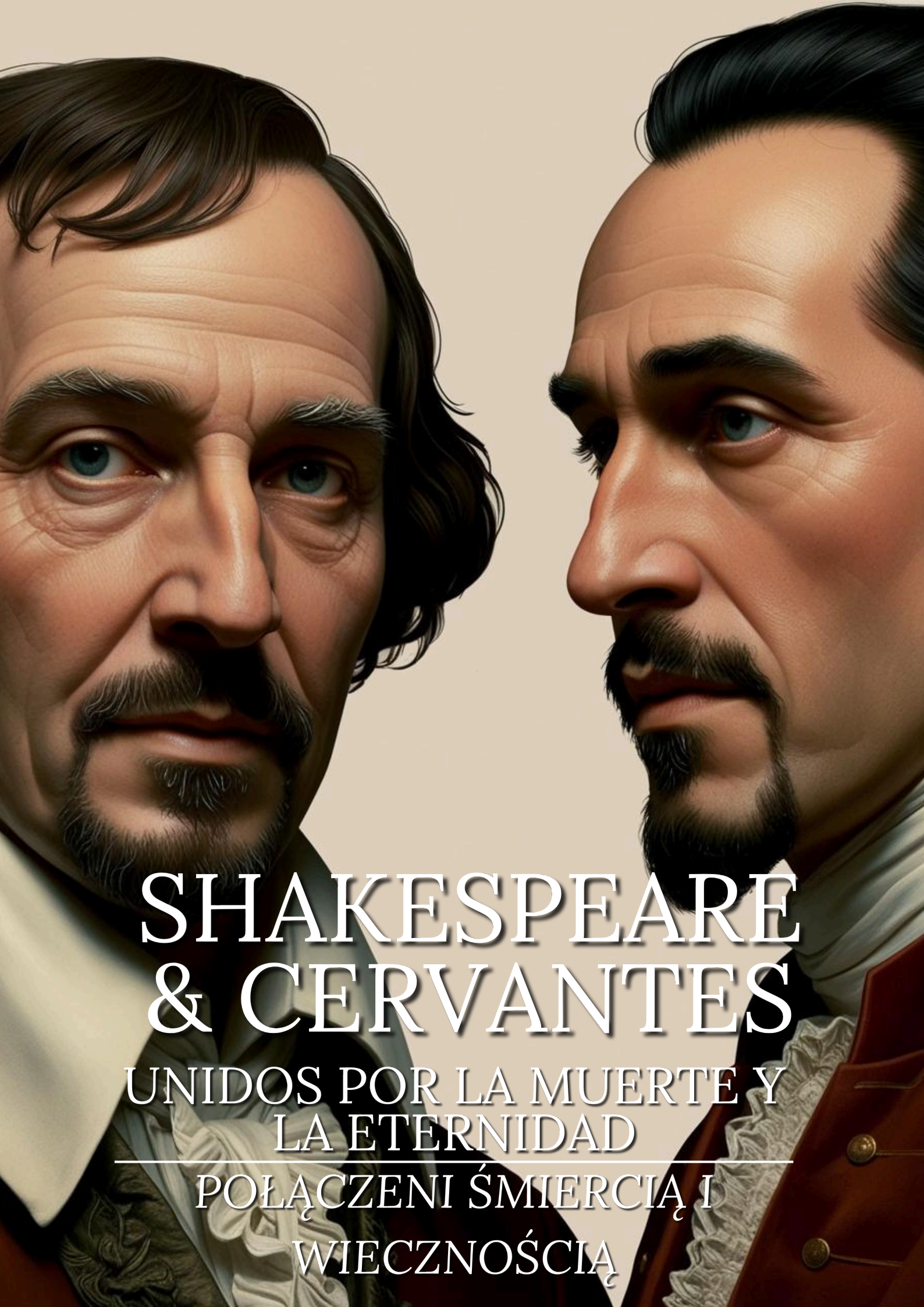
#1

A reproduction of the painting 'La Medicina Sarmata' by Bartolomeo Montecchi. It depicts a man in a red tunic and white headband using a snake to treat a wound on the chest of a man in a blue tunic. Another man in a blue tunic is visible in the background.

**LA MEDICINA
SÁRMATA**

#3

SARMACKA MEDYCYN

SHAKESPEARE & CERVANTES

UNIDOS POR LA MUERTE Y
LA ETERNIDAD

POŁĄCZENI ŚMIERCĄ I
WIECZNOŚCIĄ

Una Coincidencia de Titanes

En el vasto universo de las letras, pocos nombres resplandecen con la intensidad de William Shakespeare y Miguel de Cervantes. El primero, arquitecto del alma inglesa, tejió dramas y comedias con una profundidad que aún resuena en teatros de todo el mundo. El segundo, padre de la novela moderna, dio vida al ingenioso hidalgo Don Quijote, símbolo eterno del idealismo y la locura. Pero más allá de las páginas inmortales que nos legaron, hay un detalle curioso, casi místico, que los une en la historia: ambos murieron el 23 de abril de 1616.

Zbieg Tytanów

W rozległym wszechświecie literatury niewiele imion świeci tak jasno jak William Shakespeare i Miguel de Cervantes. Pierwszy – architekt angielskiej duszy – tkał dramaty i komedie z głębią, która po dziś dzień rozbrzmiewa na scenach całego świata. Drugi – ojciec nowoczesnej powieści – powołał do życia błędnego rycerza Don Kichota, wieczny symbol idealizmu i szaleństwa. Ale poza nieśmiertelnymi dziełami, które nam zostawili, istnieje pewien ciekawy, niemal mistyczny szczegół, który łączy ich w historii: obaj zmarli 23 kwietnia 1616 roku.

¿Coincidencia o destino literario?

Esta aparente simultaneidad ha alimentado mitos, homenajes y reflexiones durante siglos. La UNESCO incluso eligió esta fecha para celebrar el Día Mundial del Libro y del Derecho de Autor, en honor a estos dos gigantes. Pero la verdad histórica es un poco más compleja.

Miguel de Cervantes falleció en Madrid el 22 de abril de 1616, pero fue enterrado al día siguiente, 23 de abril, fecha que figura en su acta de defunción. William Shakespeare, por su parte, murió el 23 de abril de 1616 según el calendario juliano, aún vigente en Inglaterra en ese tiempo. España, en cambio, ya había adoptado el calendario gregoriano, que marca una diferencia de diez días. Así, en términos reales, no murieron el mismo día, pero el símbolo permanece: el 23 de abril une sus legados.

Przypadek czy literackie przeznaczenie?

To pozorne zbieżne odejście obydwu geniuszy od wieków budziło refleksje, legendy i hołdy. UNESCO właśnie ten dzień – 23 kwietnia – wybrało na Światowy Dzień Książki i Praw Autorskich, aby uczcić tych dwóch gigantów słowa. Jednak historyczna prawda jest nieco bardziej złożona.

Miguel de Cervantes zmarł w Madrycie 22 kwietnia 1616 roku, ale pochowano go dzień później, 23 kwietnia – to ta data widnieje w dokumentach. William Shakespeare zmarł 23 kwietnia 1616 roku, według kalendarza juliańskiego, który wciąż obowiązywał wtedy w Anglii. Hiszpania natomiast przeszła już na kalendarz gregoriański, różniący się o dziesięć dni. A zatem – w rzeczywistości nie zmarli tego samego dnia, lecz symbol pozostał: 23 kwietnia łączy ich dziedzictwo.

Dos lenguas, dos mundos, una misma grandeza

Shakespeare y Cervantes no sólo representan los pilares de la literatura inglesa y española, respectivamente. También marcaron un antes y un después en la forma de narrar, sentir y representar la condición humana.

Shakespeare exploró el alma con precisión quirúrgica: el poder, la ambición, el amor, la traición, la locura... Desde Hamlet hasta Macbeth, sus personajes viven entre el verbo afilado y la emoción desbordada. Su obra no es sólo literatura: es psicología, filosofía, teatro y arte en estado puro.

Cervantes, por su parte, revolucionó la narrativa. Don Quijote de la Mancha es mucho más que la historia de un caballero andante. Es una sátira, una meditación sobre la realidad y la ficción, una crítica a la sociedad y, sobre todo, una declaración de amor a los sueños imposibles. Cervantes rompió las estructuras rígidas del relato medieval para dar paso a una narrativa moderna, viva y autoconsciente.

Dwa języki, dwa światy, jedna wielkość

Szekspir i Cervantes to nie tylko filary literatury angielskiej i hiszpańskiej. To także rewolucjoniści, którzy na zawsze zmienili sposób, w jaki opowiadamy historie i rozumiemy człowieczeństwo.

Shakespeare analizował duszę ludzką z chirurgiczną precyzją: władza, ambicja, miłość, zdrada, szaleństwo... Od Hamleta po Makbeta – jego postacie żyją pomiędzy ostrym słowem a wzburzoną emocją. Jego twórczość to nie tylko literatura – to psychologia, filozofia, teatr i sztuka w najczystszej formie.

Cervantes z kolei zrewolucjonizował narrację. Don Kichot z La Manchy to coś więcej niż opowieść o błędnym rycerzu. To satyra, rozważanie o rzeczywistości i fikcji, krytyka społeczeństwa i – przede wszystkim – wyznanie miłości do niemożliwych marzeń. Cervantes zerwał z sztywnymi strukturami średniowiecznej opowieści i stworzył narrację nowoczesną, żywą i świadomą siebie.

Legados eternos

Ambos autores alcanzaron la cima literaria en contextos muy distintos. Cervantes, soldado, recaudador de impuestos, prisionero y finalmente escritor, vivió una vida llena de dificultades. Shakespeare, actor, empresario teatral y poeta, gozó de cierto éxito en vida, aunque su figura no fue tan mitificada hasta después de su muerte.

Y sin embargo, hoy son nombres universales. Traducidos, representados, analizados hasta el infinito, sus obras han trascendido fronteras, épocas e ideologías. Son eternos no solo porque murieron (casi) el mismo día, sino porque vivieron en el lenguaje, lo moldearon y nos lo devolvieron enriquecido.

Nieśmiertelne dziedzictwo

Obaj twórcy osiągnęli literackie szczyty w zupełnie różnych warunkach. Cervantes – żołnierz, poborca podatkowy, więzień, a w końcu pisarz – żył życiem pełnym trudności. Shakespeare – aktor, przedsiębiorca teatralny, poeta – cieszył się pewnym uznaniem już za życia, choć jego mit ukształtował się w pełni dopiero po śmierci.

A jednak dziś są to nazwiska uniwersalne. Tłumaczeni, wystawiani, analizowani bez końca – ich dzieła przekroczyły granice języków, epok i ideologii. Są wieczni nie tylko dlatego, że (prawie) tego samego dnia zmarli, ale dlatego, że żyli w słowie, kształtowali je i oddali nam bogatsze.

Una fecha para recordar

Cada 23 de abril, mientras regalamos libros, asistimos a lecturas públicas o paseamos por ferias literarias, celebramos más que una coincidencia: honramos la capacidad del ser humano para crear belleza con palabras. Shakespeare y Cervantes, tan distintos y tan iguales, nos recuerdan que la literatura no conoce límites. Que en la muerte, como en la vida, a veces los genios se encuentran.

Data, którą warto zapamiętać

Każdego 23 kwietnia, kiedy wręczamy sobie książki, uczestniczymy w publicznych czytaniach czy spacerujemy po targach literackich – świętujemy coś więcej niż przypadek. Oddajemy hołd ludzkiej zdolności tworzenia piękna za pomocą słów. Shakespeare i Cervantes – tak różni, a tak podobni – przypominają nam, że literatura nie zna granic. I że czasem, w życiu i w śmierci, geniusze spotykają się naprawdę.

Publicidad
REKLAMA
vistularte@gmail.com

Twój pomysł. Nasze wykonanie.

Projektujemy i wykonujemy
produkty dla firm – od
pomysłu po gotowy produkt.

Tworzymy tabliczki, logotypy,
oznaczenia i dekoracje do
wnętrz.

Laserowe detale, które pracują na Twoją firmę

Realizujemy zamówienia
z drewna, akrylu,
laminatu i innych
materiałów.

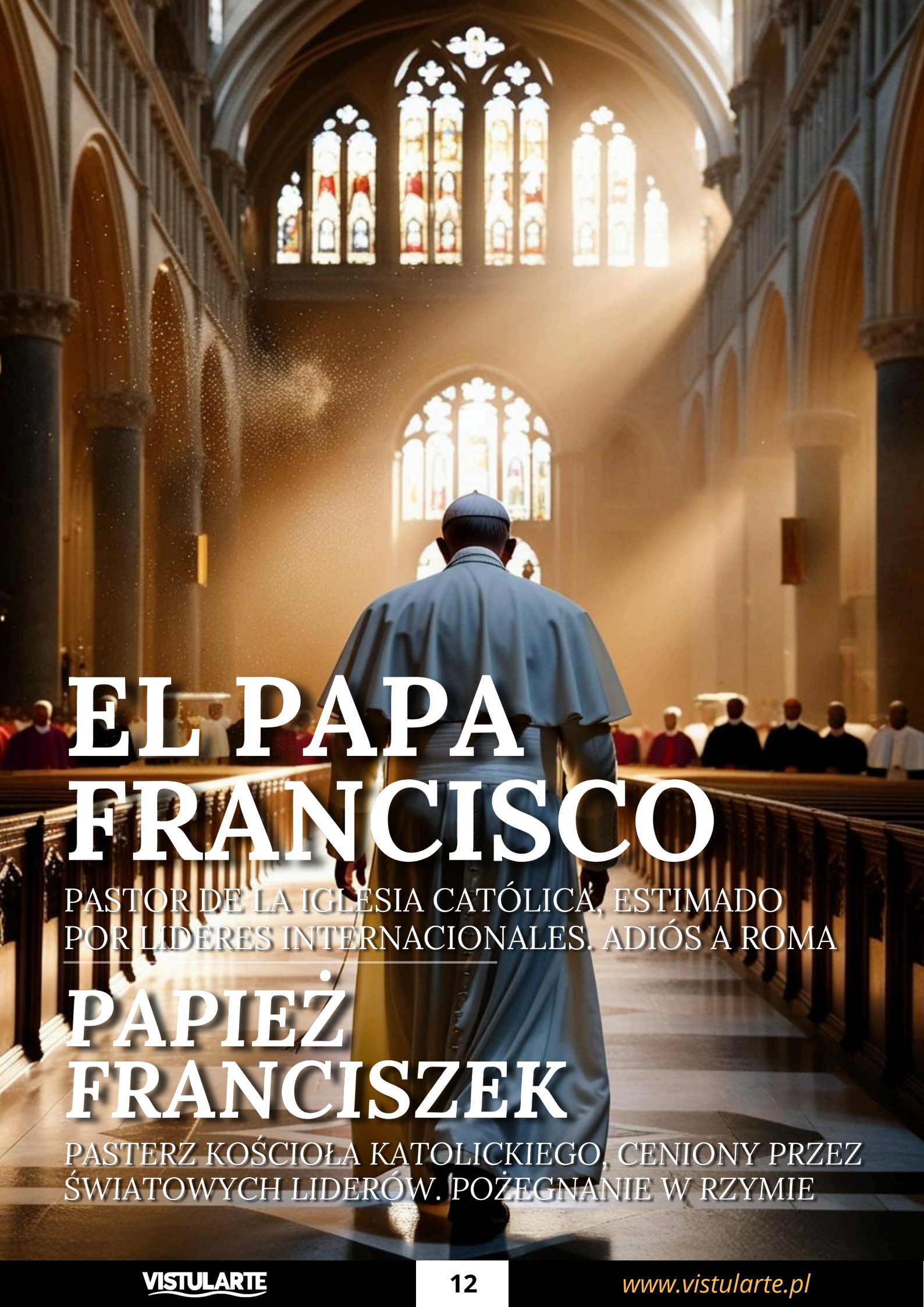
Doradzamy, projektujemy,
wycinamy wszystko po to, by
Twój biznes wyróżniał się
w detalach.

Kontakty

+48 730 629 751
perun.laser.cut@gmail.com
Warszawa, Poland

Instagram @mk.laser.art
Facebook @mk.laser.artpl
Tik Tok @mk.laser.art

EL PAPA FRANCISCO

PASTOR DE LA IGLESIA CATÓLICA, ESTIMADO
POR LÍDERES INTERNACIONALES. ADIÓS A ROMA

PAPIEŻ FRANCISZEK

PASTERZ KOŚCIOŁA KATOLICKIEGO, CENIONY PRZEZ
ŚWIATOWYCH LIDERÓW. POŻEGNANIE W RZYMIE

Quien era Bergoglio?

El 21 de abril falleció el papa Francisco, Jorge Mario Bergoglio. El obispo de Roma fue el pastor de la Iglesia católica, pero también una figura internacional, que hablaba ante diplomáticos y encontraba a refugiados, enfermos y encarcelados. Fue un autor de mensajes, encíclicas, audiencias, constituciones apostólicas.

Jorge Mario Bergoglio nació el 17 de diciembre de 1936 en Buenos Aires, con raíces italianas. Fue ordenado sacerdote en 1969 y en 2001 creado cardenal por Juan Pablo II.

Como arzobispo de Buenos Aires impulsó un proyecto pastoral basado en cuatro pilares: comunidades fraternas y abiertas, protagonismo laical, evangelización urbana y ayuda a los pobres y enfermos. Este mismo enfoque marcó su pontificado, siempre atento a los más necesitados.

Kim był Bergoglio?

21 kwietnia zmarł papież Franciszek, Jorge Mario Bergoglio. Biskup Rzymu był pasterzem Kościoła katolickiego, ale także postacią o znaczeniu międzynarodowym – przemawiał do dyplomatów, spotykał się z uchodźcami, chorymi i więźniami. Był autorem licznych przesłań, encyklik, audiencji, konstytucji apostolskich.

Jorge Mario Bergoglio urodził się 17 grudnia 1936 roku w Buenos Aires; miał włoskie korzenie. Świecenia kapłańskie przyjął w 1969 roku, a w 2001 roku został mianowany kardynałem przez Jana Pawła II.

Jako arcybiskup Buenos Aires promował duszpasterski projekt oparty na czterech filarach: braterskich i otwartych wspólnotach, zaangażowaniu świeckich, ewangelizacji miast oraz pomocy ubogim i chorym. Naznaczyło to także jego pontyfikat; zwracał zawsze uwagę na najbardziej potrzebujących.

Viajes y discursos

Viajó a muchos países, incluida Polonia (27–31 de julio de 2016) con motivo de la Jornada Mundial de la Juventud en Cracovia, donde celebró misas y se reunió con autoridades.

Dijo: “El pueblo polaco se caracteriza por la memoria. (...) La conciencia de identidad, libre de complejos de superioridad, es esencial para organizar una comunidad nacional basada en su patrimonio humano, social, político, económico y religioso (...)”.

Podróże i przemówienia

Odwiedził wiele krajów, w tym Polskę (27–31 lipca 2016 r.) z okazji Światowych Dni Młodzieży w Krakowie, gdzie odprawił msze święte i spotkał się z władzami.

Powiedział: „Cechą charakterystyczną narodu polskiego jest pamięć. (...) Świadomość tożsamości, wolna od manii wyższości, jest niezbędna dla zorganizowania wspólnoty narodowej na podstawie jej dziedzictwa humanistycznego, społecznego, politycznego, ekonomicznego i religijnego (...)”.

En Częstochowa, durante la misa por el 1050 aniversario del bautismo de Polonia, afirmó: "En Caná, como aquí en Jasna Góra, María nos ofrece su cercanía y nos ayuda a descubrir lo que falta a la plenitud de la vida. (...) En su camino, vuestro pueblo ha superado en la unidad muchos momentos duros".

También visitó el campo de concentración alemán Auschwitz-Birkenau.

W Częstochowie, podczas mszy świętej z okazji 1050. rocznicy chrztu Polski, powiedział: „Tutaj, na Jasnej Górze, podobnie jak w Kanie, Maryja oferuje nam swoją bliskość i pomaga nam odkryć, czego brakuje do pełni życia. (...) Wasz naród pokonał na swej drodze wiele trudnych chwil w jedność”.

Odwiedził również niemiecki nazistowski obóz koncentracyjny Auschwitz-Birkenau.

Realizó otros viajes apostólicos a: Brasil (Río de Janeiro, 22–29 de julio de 2013) para la JMJ; México (12–18 de febrero de 2016); Colombia (6–11 de septiembre de 2017); Chile y Perú (15–22 de enero de 2018); Panamá (23–28 de enero de 2019) para la JMJ; Portugal (2–6 de agosto de 2023), JMJ a Lisboa.

En la basilica del Santuario de Nuestra Señora de Aparecida en Brasil invitó los jóvenes a “vivir con alegría” y con esperanza. – El cristiano es alegre, nunca triste – sintetizó.

Después habló con la clase dirigente de Brasil, dirigiendo un mensaje de responsabilidad social: “Somos responsables de la formación de las nuevas generaciones, ayudarlas a ser capaces en la economía y la política, y firmes en los valores éticos”.

En México visitó un hospital infantil: “Tan importante la ‘cariñoterapia’. A veces una caricia ayuda tanto a recuperarse”.

Odbył inne podróże apostolskie: do Brazylii (Rio de Janeiro, 22–29 lipca 2013) na ŚDM; do Meksyku (12–18 lutego 2016); Kolumbii (6–11 września 2017); Chile i Peru (15–22 stycznia 2018); Panamy (23–28 stycznia 2019) na ŚDM; Portugalii (2–6 sierpnia 2023), na ŚDM w Lizbonie.

W Sanktuarium Matki Bożej z Aparecidy w Brazylii zachęcał młodych do “życia w radości” i nadzieję. – Chrześcijanin jest radosny, nigdy nie jest smutny – podsumował.

Następnie przemówił do brazylijskich elit politycznych, przekazując przesłanie o odpowiedzialności społecznej: „Jesteśmy odpowiedzialni za kształtowanie nowych pokoleń, za wspieranie ich, by potrafiły zajmować się dobrze gospodarką i polityką, a także zdecydowanie bronić wartości etycznych. ”.

W Meksyku odwiedził szpital dziecięcy: „Terapia czułości jest bardzo ważna. Czasem jedno pogłaskanie potrafi bardziej pomóc w powrocie do zdrowia”.

Celebrował również mszę z ludźmi z wspólnot indygen z Chiapas w San Cristóbal de Las Casas.

W Kolumbii, podziękował żołnierzom za ryzykowanie życia dla pokoju: „To przypomina was Jezusa: ryzykować, by budować pokój, by osiągnąć pokój”.

– W sercu człowieka i w pamięci wielu naszych ludów zapisane jest pragnienie ziemi, czasu, w których marginalizacja jest przezwyciężona przez braterstwo, niesprawiedliwość jest pokonana przez solidarność, a przemoc jest uciszona przez ciszę – powiedział.

Relacje międzynarodowe i międzyreligijne

Przypomnieliśmy również jego podróże do Ziemi Świętej (24-26 maja 2014), Strasburga (25 listopada 2014), Iraku (5-8 marca 2021) i Dubaju (COP-28, 5-8 marca 2021).

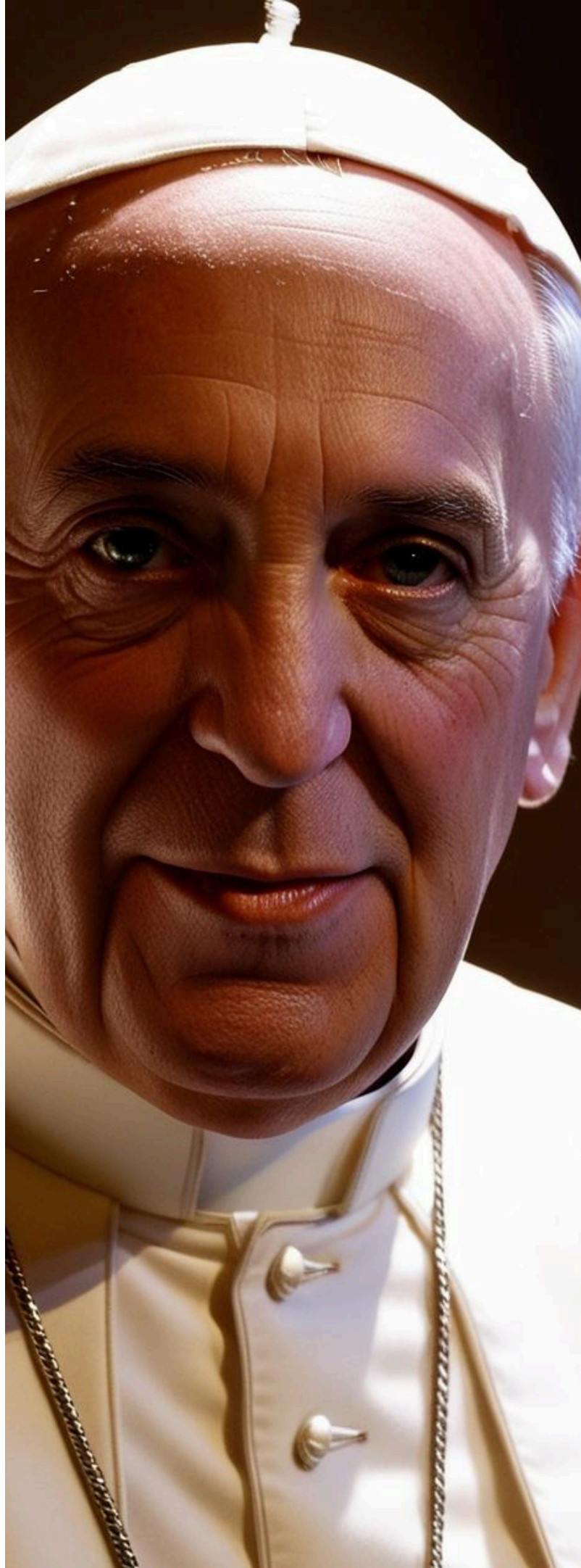
Przeprowadził również mszę z rdzennymi wspólnotami w Chiapas, w San Cristóbal de Las Casas.

W Kolumbii podziękował żołnierzom za ryzykowanie życia dla pokoju: „To przypomina was Jezusa: ryzykować, by budować pokój, by osiągnąć pokój”.

– W sercu człowieka i w pamięci wielu naszych ludów zapisane jest pragnienie ziemi, czasu, w których marginalizacja jest przezwyciężona przez braterstwo, niesprawiedliwość jest pokonana przez solidarność, a przemoc jest uciszona przez ciszę – powiedział.

Relacje międzynarodowe i międzyreligijne

Przypomnieliśmy również jego podróże do Ziemi Świętej (24-26 maja 2014), Strasburga (25 listopada 2014), Iraku (5-8 marca 2021) i Dubaju (COP-28, 5-8 marca 2021).

BEATA SYLWESTRZAK

Al memorial de Yad Vashem dijo: “Rezo por todas esas víctimas (...), por favor nunca más terrorismo, es una calle sin salida”.

W Yad Vashem – w izraelskim Instytucie Pamięci Męczenników i Bohaterów Holocaustu modlił się słowami: „Modłę się za wszystkie ofiary (...), proszę – nigdy więcej terroryzmu, to droga donikąd”.

Al Consejo de Europa en Estrasburgo dijo: “El proyecto de los Padres fundadores era reconstruir Europa con un espíritu de servicio mutuo, que aún hoy, en un mundo más proclive a reivindicar que a servir, debe ser la llave maestra de la misión del Consejo de Europa, en favor de la paz, la libertad y la dignidad humana”.

En Irak participó en un encuentro interreligioso en la Llanura de Ur: “Este lugar bendito nos remite a los orígenes, a las fuentes de la obra de Dios, al nacimiento de nuestras religiones”.

También condenó el terrorismo en el norte de este país: “(...) destruyó de manera brutal parte de su maravilloso patrimonio religioso, incluyendo iglesias, monasterios y lugares de culto de diversas comunidades”.

W Radzie Europy w Strasburgu powiedział: „Zamysłem ojców założycieli było odbudowanie Europy w duchu wzajemnej służby, który także dzisiaj, w świecie bardziej skłonny do roszczeń niż do służby, musi stanowić podstawę misji Rady Europy na rzecz pokoju, wolności i godności człowieka”.

W Iraku uczestniczył w spotkaniu międzyreligijnym na równinie Ur: „to święte miejsce przyprowadza nas do początków, do źródeł Bożego dzieła, do narodzin naszych religii.”.

Potępił również terroryzm na północy kraju: „(...) w barbarzyński sposób zniszczył część jego wspaniałego dziedzictwa religijnego, w tym kościoły, klasztory i miejsca kultu różnych wspólnot”.

El último adiós

El funeral tendrá lugar el 26 de abril a las 10:00 en la Plaza de San Pedro; luego, su féretro será trasladado a la basílica de Santa María la Mayor en Roma.

En la ceremonia participarán, entre otros: el presidente de Polonia, Andrzej Duda, y la primera dama Agata Kornhauser-Duda; los reyes de España, Felipe VI y Letizia; la presidenta de la Comisión Europea, Ursula von der Leyen; la presidenta del Parlamento Europeo, Roberta Metsola; el presidente de Argentina, Javier Milei; el presidente de Brasil, Lula da Silva, junto a su esposa Rosângela 'Janja' da Silva.

Ostatnie pożegnanie

Pogrzeb odbędzie się 26 kwietnia o godzinie 10:00 na Placu Świętego Piotra; następnie trumna zostanie przeniesiona do bazyliki Matki Bożej Większej (Santa Maria Maggiore) w Rzymie.

W ceremonii wezmą udział m.in.: prezydent Polski Andrzej Duda i pierwsza dama Agata Kornhauser-Duda; król i królowa Hiszpanii, Filip VI i Letizia; przewodnicząca Komisji Europejskiej Ursula von der Leyen; przewodnicząca Parlamentu Europejskiego Roberta Metsola; prezydent Argentyny Javier Milei; prezydent Brazylii Luiz Inácio Lula da Silva z żoną Rosângelą 'Janja' da Silva.

BEATA SYLWESTRZAK

La presencia de numerosos líderes políticos y religiosos subraya la dimensión verdaderamente global del pontificado del papa Francisco. Fue un hombre que, más allá de su misión espiritual, tendió puentes entre culturas, religiones y sociedades, dando voz a los más vulnerables y trabajando en favor del diálogo, la justicia social y la paz.

Obecność licznych przywódców politycznych i religijnych podkreśla prawdziwie globalny wymiar pontyfikatu papieża Franciszka. Był człowiekiem, który – poza swoją duchową misją – budował mosty między kulturami, religiami i społeczeństwami, dając głos najbardziej bezbronny oraz pracując na rzecz dialogu, sprawiedliwości społecznej i pokoju.

Escrito por: **BEATA SYLWESTRZAK**

vistularte.pl

FOLLOW US
ON OUR
SOCIAL NETWORKS

KULTURA | SZTUKA | HISTORIA | NAUKA | TRENDY | SIECI SPOŁECZNOŚCIOWE
CULTURA | ARTE | HISTORIA | CIENCIA | TENDENCIAS | REDES SOCIALES

VISTULARTE

MAKE UP
EVENTS & PARTIES

MAKIJAZ

NA IMPRESZY FIRMOWE

dobrogowskamakeup

WARSAW · POLAND

dobrogowska.studio@gmail.com

+48 510 787 964

Publicidad
REKLAMA
vistularte@gmail.com

Publicidad
REKLAMA
vistularte@gmail.com

LATINOS EN POLONIA

UNA MIRADA JOVEN
DESDE CRACOVIA

LATYNOSI W POLSCE

MŁODE SPOJRZENIE
Z KRAKOWA

Zuzanna Nowak

Con tan solo 22 años, Zuzanna Nowak ha sido testigo del creciente número de latinoamericanos que llegan a vivir a Polonia. En esta entrevista, la joven estudiante nos comparte su visión sobre los cambios culturales, las ventajas y desafíos que trae esta nueva ola migratoria, y cómo es convivir con una comunidad cada vez más diversa en su ciudad natal.

Zaledwie 22-letnia Zuzanna Nowak jest świadkiem rosnącej liczby Latynosów przybywających do Polski. W tej rozmowie młoda studentka dzieli się swoimi przemyśleniami na temat zmian kulturowych, zalet i wyzwań tej nowej fali migracyjnej oraz codziennego życia w coraz bardziej zróżnicowanym społeczeństwie Krakowa.

1. Zuzanna, ¿cómo describirías la presencia de latinos en Cracovia en los últimos años?

Creo que ha crecido bastante, especialmente desde que muchas personas vienen por estudios o trabajo. Cracovia es una ciudad muy internacional, y ahora no solo vemos europeos, sino también más latinoamericanos en universidades, restaurantes o trabajando en tecnología.

1. Zuzanno, ¿cómo describirías la presencia de latinos en Cracovia en los últimos años?

Me parece que ha crecido bastante, especialmente desde que muchas personas vienen por estudios o trabajo. Cracovia es una ciudad muy internacional, y ahora no solo vemos europeos, sino también más latinoamericanos en universidades, restaurantes o trabajando en tecnología.

2. ¿Cuál fue tu primera impresión al conocer a alguien de Latinoamérica?

Muy positiva. Siempre me parecieron personas abiertas, cálidas y muy expresivas. La forma en que hablan, se ríen o incluso cómo bailan... es contagioso. Para nosotros, que somos más reservados, puede ser refrescante.

3. ¿Qué beneficios crees que trae la presencia latina a Polonia?

Primero, la diversidad cultural. Hemos aprendido más sobre su comida, su música y su forma de ver la vida. También aportan energía y creatividad, y eso es valioso en entornos laborales o universitarios. Ayudan a abrir la mente de muchos polacos.

2. Jakie było Twoje pierwsze wrażenie, kiedy poznałaś kogoś z Ameryki Łacińskiej?

Bardzo pozytywne. Zawsze wydawali mi się otwarci, ciepłi i bardzo ekspresyjni. Ich sposób mówienia, śmiechu, tańca... to naprawdę zaraźliwe. Dla nas, bardziej powściągliwych, może to być coś odświeżającego.

3. Jakie korzyści, Twoim zdaniem, niesie obecność Latynosów w Polsce?

Przede wszystkim różnorodność kulturową. Dzięki nim poznajemy nowe smaki, muzykę, inne spojrzenie na życie. Wnoszą dużo energii i kreatywności — to naprawdę cenne na uczelniach i w pracy. Pomagają nam otworzyć się na świat.

4. ¿Y hay algo que te haya sorprendido o que no te haya gustado tanto?

Bueno, a veces hay diferencias en normas sociales. Por ejemplo, los latinos suelen ser muy físicos: abrazan, tocan, y para algunos aquí eso puede ser demasiado. También, algunos llegan con una actitud muy relajada frente al tiempo o a la puntualidad, y eso puede chocar con nuestra mentalidad más estricta.

5. ¿Crees que hay prejuicios en Polonia hacia los latinos?

No tanto como con otras comunidades, pero sí hay estereotipos. A veces se piensa que todos son fiesteros o informales. Pero creo que eso está cambiando a medida que la gente conoce a más latinos en contextos profesionales.

4. Czy jest coś, co Cię zaskoczyło albo nie do końca Ci odpowiada?

Czasami są różnice w normach społecznych. Latynosi są bardzo bezpośredni fizycznie — przytulają się, dotykają — a dla niektórych Polaków to może być zbyt dużo. No i są bardziej wyluzowani jeśli chodzi o punktualność, a u nas przywiązuje się do tego dużą wagę.

5. Czy sądzisz, że w Polsce istnieją uprzedzenia wobec Latynosów?

Nie tak bardzo, jak wobec innych grup, ale pewne stereotypy istnieją. Niektórzy myślą, że wszyscy są tylko imprezowi albo niepoważni. Ale to się zmienia, kiedy poznaje się Latynosów w pracy czy na studiach.

6. ¿Qué opinas de los latinos como compañeros de universidad o trabajo?

He tenido compañeros colombianos, mexicanos y peruanos. Son trabajadores, colaborativos, aunque a veces menos estructurados. Pero eso también los hace buenos para improvisar o encontrar soluciones rápidas. Se adaptan bien, y eso es una ventaja.

6. Jak oceniasz ich jako kolegów z uczelni lub współpracowników?

Miałam kolegów z Kolumbii, Meksyku i Peru. Są pracowici, chętni do współpracy, choć czasem mniej zorganizowani. Ale to też sprawia, że są dobrzy w improwizacji i szybkim rozwiązywaniu problemów. Potrafią się dobrze dostosować, co jest dużym plusem.

7. ¿Cómo ves la integración de los latinos en la sociedad polaca?

Es un proceso. Muchos aún viven en burbujas con otros extranjeros o latinos. Pero los que aprenden polaco, participan en eventos locales o hacen amigos polacos, se integran más fácilmente. La clave es el idioma, creo.

7. Jak wygląda ich integracja ze społeczeństwem polskim?

To proces. Wielu z nich żyje w bańkach z innymi obcokrajowcami czy Latynosami. Ale ci, którzy uczą się języka, biorą udział w lokalnych wydarzeniach czy nawiązują znajomości z Polakami, szybciej się integrują. Kluczowy jest język.

8. ¿Hay algo que admires especialmente de su cultura?

Sí, el valor que dan a la familia y la forma en que celebran la vida. Incluso en momentos difíciles, tienen una actitud muy positiva. También la pasión con la que hacen todo, desde cocinar hasta hablar de política o fútbol.

9. ¿Qué mensaje darías a los latinos que están pensando en mudarse a Polonia?

Les diría que sean curiosos, respetuosos y pacientes. Que aprendan el idioma, que se abran a nuestra cultura también. Polonia puede ser fría al principio, pero si conectan con la gente, descubrirán una calidez diferente.

8. Czy jest coś, co szczególnie podziwiasz w ich kulturze?

Tak, podejście do rodziny i sposób, w jaki celebrują życie. Nawet w trudnych chwilach potrafią być pozytywni. I robią wszystko z ogromną pasją — czy to gotowanie, czy rozmowy o polityce, czy kibicowanie w piłce nożnej.

9. Co powiedziałaabyś Latynosom, którzy myślą o przeprowadzce do Polski?

Żeby byli ciekawi, szanowali naszą kulturę i byli cierpliwi. Niech uczą się języka, otwierają na Polaków. Polska może się wydawać chłodna na początku, ale jeśli uda im się nawiązać więzi, znajdą tutaj inną formę ciepła.

10. ¿Y a los polacos, qué les dirías sobre esta nueva comunidad?

Que no tengan miedo. Que se animen a conocerlos, a escuchar sus historias. Somos una sociedad que está cambiando, y tener latinos aquí es una oportunidad para crecer como país.

La voz de Zuzanna refleja la de muchos jóvenes polacos que abrazan la diversidad con curiosidad y apertura. En un mundo donde las fronteras se desdibujan, la convivencia intercultural se convierte en una herramienta de crecimiento colectivo.

10. A co powiedziałyby Polakom na temat tej nowej społeczności?

Żeby się nie bali. Żeby chcieli ich poznać, posłuchać ich historii. Nasze społeczeństwo się zmienia, a obecność Latynosów to szansa, byśmy się rozwijali jako kraj.

Głos Zuzanny odzwierciedla podejście wielu młodych Polaków, którzy z otwartością przyjmują różnorodność. W świecie, gdzie granice stają się coraz bardziej symboliczne, życie w społeczeństwie wielokulturowym staje się szansą na wspólny rozwój.

A close-up portrait of actress Natalia Oreiro. She has dark, wavy hair and is looking slightly to the side with a soft smile. She is wearing a gold hoop earring and a thin gold necklace. The lighting is warm and dramatic, highlighting her features.

**NATALIA
OREIRO**

ANGEL REBELDE

ZBUNTOWANY ANIOŁ

El ídolo de los millennials

Cambio dolor, felicidad... era lo que todos los adolescentes más jóvenes tarareaban mientras estaban sentados sobre batidoras en el año 2000.

Natalia Oreiro, la autora de este éxito, era una estrella indiscutible en su momento gracias a la serie "Muñeca brava" (título en polaco "Zbuntowany Anioł" i.e. "Ángel rebelde"). Las aventuras de excéntrica Milagros fueron seguidas cada noche por millones de niñas y niños polacos.

Cuando la artista uruguaya llegó a Polonia por invitación de un popular canal de televisión, fue recibida en el aeropuerto de Varsovia por multitudes de adultos y niños que le pedían fotos y autógrafos.

En la entrevista, Oreiro admitió que le sorprendió la franqueza de los fans polacos que quisieron darle un beso.

Idolka milenialsów

Cambio dolor, felicidad... nuciły, siedząc na trzepakach wszystkie młodsze nastolatki w 2000 roku.

Natalia Oreiro, autorka tego przeboju, była wówczas niekwestionowaną gwiazdą za sprawą serialu "Zbuntowany anioł". Przygody ekscentrycznej Milagros co wieczór śledziły miliony młodych Polek i Polaków.

Kiedy urugwajska artystka na zaproszenie popularnej stacji telewizyjnej przyjechała do Polski, już na lotnisku w Warszawie witały ją tłumy dorosłych i dzieci, błagających o zdjęcia i autografy.

W wywiadzie Oreiro przynależała, że była zaskoczona otwartością polskich fanów, którzy pragnęli dać jej buziaka.

Nataliamania

El siete de diciembre en 2000, a pesar de las heladas, la multitud se reunió en la Plaza del Castillo, donde Natalia estaba firmando autógrafos.

Los fanáticos luego siguieron a Natalia hasta la Plaza del Salvador, donde ella firmó fotos y CD suyos en una popular tienda de música. Muchos adolescentes faltaron a la escuela para ver a su ídolo en vivo y gritaron: **Natalia, te quiero mucho**. Cuando Oreiro empezó a lanzar sus fotografías desde el balcón, los niños saltaron para atraparlas. La nataliamanía estaba en pleno apogeo.

Oreiro mantuvo su popularidad en Polonia gracias a las series posteriores: "Kachorra" y "Sos mi vida". Esta última incluso tuvo una versión polaca "Prosto w serce" ("Directo al corazón") con Anna Mucha en el papel principal.

Nataliomania

Siódmego grudnia 2000 roku, pomimo mrozu, tłum zebrał się na Placu Zamkowym, gdzie Natalia rozdawała autografy.

*Następnie fani udali się za Natalią na plac Zbawiciela, gdzie w popularnym sklepie muzycznym podpisywała swoje zdjęcia i płyty. Wiele nastolatków poszło na wagary, żeby zobaczyć swoją idolkę na żywo i zawołać: **Natalia, te quiero mucho**. Kiedy Oreiro zaczęła rzucać z balkonu swoje fotografie, dzieciaki podskakiwały, by je złapać. Nataliomania pełną parą.*

Popularność w Polsce Oreiro utrzymała za sprawą kolejnych seriali: "Kachorra to ja" (oryg. "Kachorra") i "Jesteś moim życiem" (oryg. "Sos mi vida"). Ten ostatni doczekał się nawet polskiej wersji pt. "Prosto w serce" z Anną Muchą w roli głównej.

Al Ritmo de la chehotka

Natalia Oreiro alcanzó igualmente gran popularidad en Rusia, donde sus series de televisión y álbumes de música se vendieron muy bien.

En Rusia dio 30 conciertos durante el año 2003, cada uno de los cuales reunió alrededor de 12 000 personas.

Dos años después se trasladó a Rusia durante unos meses para rodar la serie de televisión "Al Ritmo del Tango".

W rytmie czechotki

Równie wielką popularność Natalia Oreiro zdobyła w Rosji, gdzie seriale z nią i jej albumy muzyczne bardzo dobrze się sprzedawały.

W 2003 roku dała w Rosji 30 koncertów, na każdy z których przyszło około 12 000 osób.

Dwa lata później przeprowadziła się na kilka miesięcy do Rosji, aby nakręcić serial "W rytmie tanga".

La muñeca rusa

A fines de 2013 retomó su carrera musical realizando una gira Nasha Natasha Tour Hits por Europa del este. Recorrió en 19 ciudades rusas realizando un total de 34 shows. Uno de los más importantes fue el realizado en el Olympic Sports Hall de Moscú que batió el récord de tocar ante más de 60 mil personas.

Igualmente popular fue en 2019 el tour "Unforgettable Tour", durante el cual Natalia ofreció 14 conciertos en varias ciudades de Rusia.

En 2018, cuando Rusia fue sede del Mundial, grabó la canción "United by love". Tres años más tarde recibió la ciudadanía rusa.

Aunque tras el ataque de Rusia a Ucrania en 2022, Natalia decidió regresar a Uruguay, no rompió relaciones con Rusia. A finales de 2023, participó en un concierto cerrado para rusos, que tuvo lugar en Dubai.

El año pasado apareció en Moscú. Llevaba una gorra de béisbol, gafas grandes, un abrigo con capucha y una bufanda grande para que fuera difícil reconocerla. A pesar de ello, los moscovitas reconocieron su querido artista. Oreiro protagonizará la película "Pismo Dedu Morozu", dirigida por Kirill Kuzin, que actualmente se encuentra en postproducción.

Escrito por: **ANNA KRAUS**

Matryoszka

Pod koniec 2013 roku wznowiła karierę muzyczną, wyruszając w trasę koncertową Nasha Natasha Tour Hits po Europie Wschodniej. Odbiła tournée po 19 miastach Rosji, dając łącznie 34 koncerty. Jednym z najważniejszych był ten w Hali Sportu Olimpijskiego w Moskwie, gdzie pobito rekord, gromadząc ponad 60 000 widzów.

Równie wielką popularnością cieszyła się w 2019 roku trasa koncertowa „Unforgettable Tour”, w czasie której Natalia dała 14 koncertów w kilku miastach w Rosji.

W 2018 roku, kiedy Rosjanie organizowali piłkarskie mistrzostwa świata, nagrała piosenkę "United by Love". Trzy lata później otrzymała rosyjskie obywatelstwo.

Choć po ataku Rosji na Ukrainę w 2022 roku Natalia zdecydowała się na powrót do Urugwaju, nie zerwała relacji z Rosją. Pod koniec 2023 roku wzięła udział w zamkniętym koncercie dla Rosjan, który miał miejsce w Dubaju.

W ubiegłym roku pojawiła się w Moskwie. Miała na sobie czapkę z daszkiem, duże okulary, puchowy płaszcz z kapturem i wielki szal, by trudno było ją rozpoznać. Mimo to moskwićanie rozpoznali swą uwielbianą artystkę. Oreiro ma wystąpić w filmie "List do Dziadka Mroza" w reżyserii Kirilla Kuzina, który obecnie znajduje się w fazie postprodukcji.

Autorka : **ANNA KRAUS**

*¿Te interesa colaborar
con nosotros?*

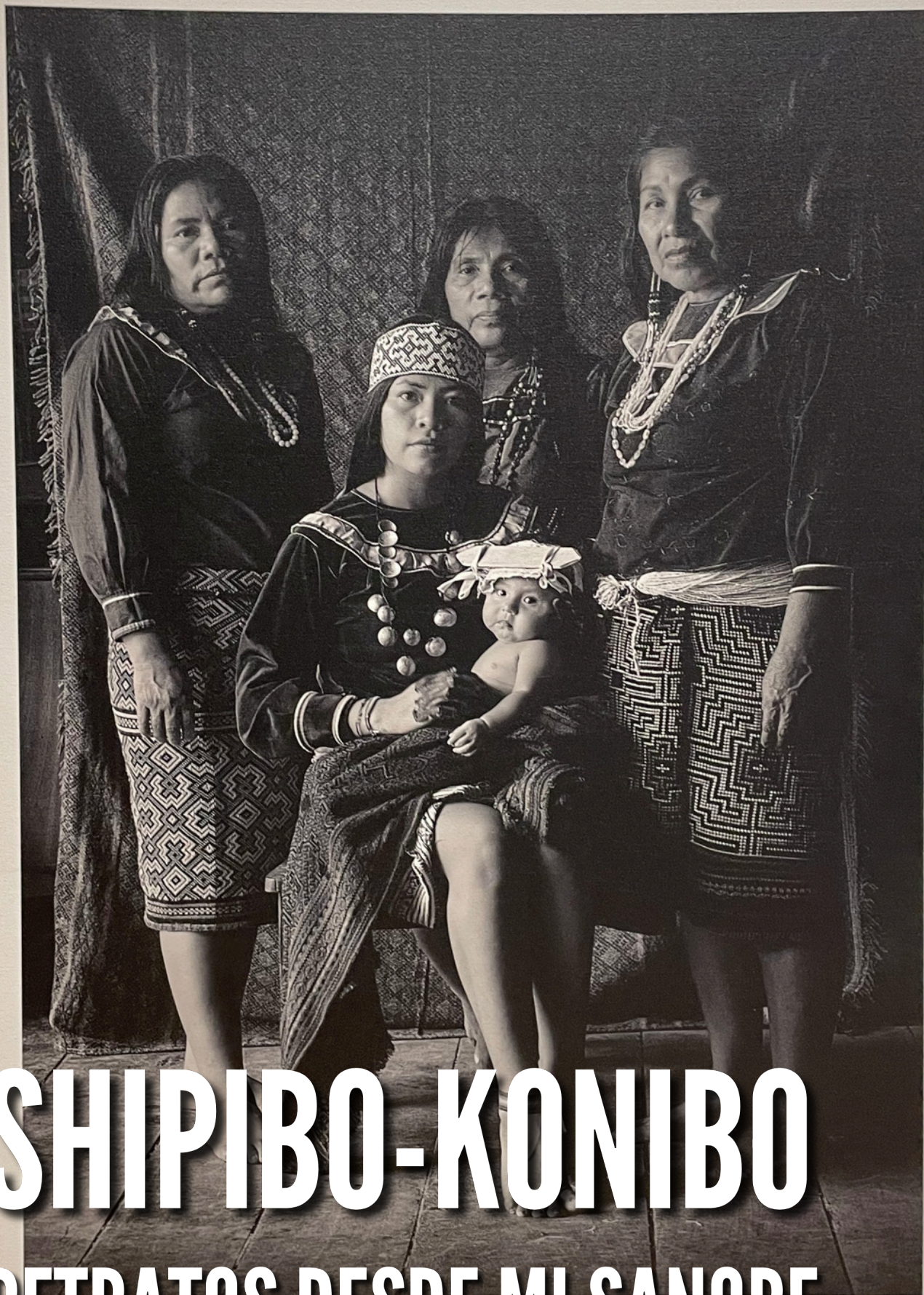
Escríbenos un mensaje

**Be one
of us**

vistularte@gmail.com

*Jesteś zainteresowany
współpracą z nami?*

Napisz do nas wiadomość

SHIPIBO-KONIBO

RETRATOS DESDE MI SANGRE

PORTRETY Z MOJEJ KRWI

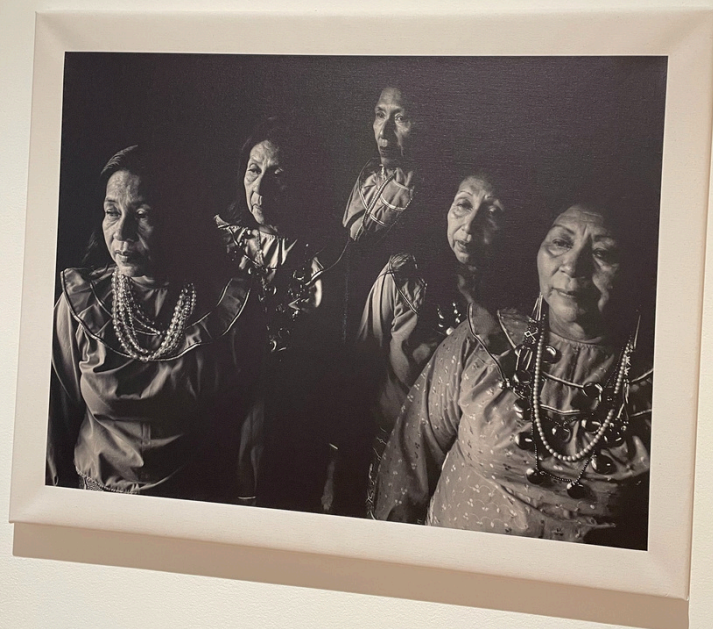
Mujeres y bebé con bwetaneti
Kobiety i dziecko z bwetaneti

Gracias al Instituto Cervantes en Varsovia, junto con la Embajada del Perú en Polonia y el Centro Cultural Inca Garcilaso, tenemos la oportunidad de viajar al Perú a través de las fotografías del artista peruano David Díaz.

La exposición, titulada *"Shipibo-Konibo. Retratos desde mi sangre"*, presenta 25 fotografías en blanco y negro. Díaz nos invita a conocer a su pueblo indígena amazónico shipibo-konibo. Nos abre la puerta a una vida y una cultura tan ricas y únicas, que la mayoría de nosotros quizás nunca tenga la oportunidad de experimentar en persona.

Instytut Cervantesa w Warszawie, we współpracy z Ambasadą Peru w Polsce oraz Centrum Kultury Inca Garcilaso, zabierają nas w podróż do Peru poprzez fotografie peruwiańskiego artysty Davida Díaza.

Wystawa zatytułowana „Shipibo-Konibo. Portrety z mojej krwi” prezentuje 25 czarno-białych zdjęć. Díaz wprowadza nas w świat rdzennych mieszkańców Amazonii — ludu Shipibo-Konibo. Otwiera przed nami drzwi do bogatej i unikalnej kultury oraz stylu życia, które większość z nas być może nigdy nie pozna osobiście.

Mujeres de la familia Gonzales Cairuna
Kobiety z rodziny Gonzales Cairuna

En palabras del propio fotógrafo:

“El pueblo Shipibo-Konibo tiene una cultura dinámica que está pasando por un momento de transición y habrá muchas cosas que no serán igual en los años venideros. Es por eso, que siento que es ahora el momento y mi responsabilidad documentar estos cambios y manifestarlos a través de la fotografía. Es mi herramienta de trabajo para salvar la memoria de mi pueblo.”

(Fuente: Instituto Cervantes)

W słowach samego fotografa:

“Plemię Shipibo-Konibo posiada dynamiczną kulturę znajdującą się w okresie transformacji, w efekcie której wiele się zmieni w jej istnieniu w nadchodzących latach. Z tego względu czuję, że nadszedł teraz moment, i ja jestem odpowiedzialny za to, by te zmiany dokumentować i ukazywać je za pośrednictwem fotografii, która jest narzędziem mojej pracy służącym zachowaniu pamięci mojego plemienia” (Źródło: Instytut Cervantesa)

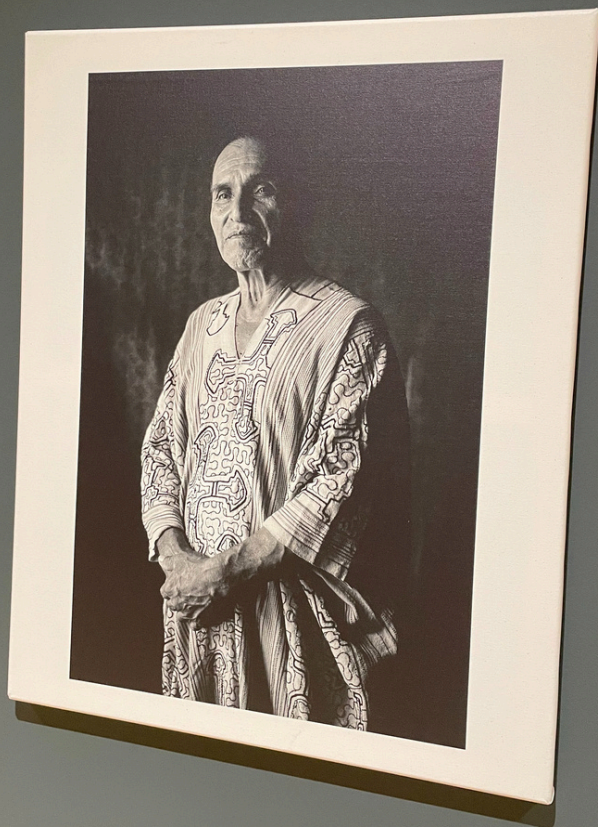
Corte de flequillo de una mujer que está de luto
Obcięcie grzywki kobiecie w żałobie

Hoy en día, el pueblo shipibo-konibo, perteneciente a una familia filogenética, está formado por alrededor de 32 mil personas que viven en 150 comunidades a lo largo del río Ucayali y sus afluentes. Cada fotografía captura un momento único de la vida de los shipibos. Sus creencias holísticas son palpables en las imágenes. Toda la naturaleza —nosotros los humanos, la flora, la fauna— comparte un mismo espíritu: *ibo*.

Obecnie społeczność Shipibo-Konibo, należąca do filogenetycznej rodziny, liczy około 32 tysiące osób, zamieszkujących 150 wspólnot w wioskach położonych wzdłuż rzeki Ucayali i jej dopływów. Każde ze zdjęć ukazuje wyjątkowy moment z życia plemienia. Ich holistyczne wierzenia przenikają przez obrazy. Według Shipibo-Konibo cała natura — ludzie, rośliny, zwierzęta — łączy się poprzez wspólnego ducha o imieniu *ibo*.

Una de las obras más impactantes es “Corte de flequillo de una mujer que está de luto”, ganadora del Primer Premio Maravillarte 2022 en la categoría de Fotografía (otorgado por la Asociación de Fomento y Apoyo al Arte Peruano - AFAP). La imagen muestra a cinco mujeres unidas en un mismo ritual: cortándose el flequillo, cepillándose el cabello, pintándose los labios. La única que mira directamente a la cámara es la mujer en duelo. Su mirada nos atrapa. No podemos escapar de sus ojos. Eso le da una profundidad emocional muy poderosa.

Jednym z najważniejszych zdjęć jest „Obcięcie grzywki kobiecie w żałobie”, za które Díaz otrzymał pierwszą nagrodę w konkursie Maravillarte 2022 w kategorii fotografii, organizowanym przez Stowarzyszenie Promocji i Wspierania Sztuki Peruwiańskiej (AFAP). Fotografia przedstawia pięć kobiet uczestniczących w tym samym rytuale: podcinają grzywkę, czeszą włosy, malują usta. Tylko kobieta pogrążona w żałobie patrzy w obiektyw. Jej wzrok przykuwa uwagę i trudno od niego uciec — to spojrzenie nadaje zdjęciu głębię i moc.

En varias fotografías, los retratados nos miran directamente. Una de ellas es *"Mujeres y bebé con bwetaneti"*. *Bwetaneti* se refiere a una práctica de deformación craneana con fines estéticos, que se realizaba hasta finales del siglo XX. Cuatro mujeres nos observan con curiosidad, como si quisieran saber quién está al otro lado de la imagen. Tal vez ese espíritu ibo sea lo que nos conecta a través de la fotografía.

Na kilku fotografiach portretowane osoby patrzą wprost w kamerę. Jedną z nich to „Kobiety i dziecko z bwetaneti”. Bwetaneti to tradycyjna praktyka deformacji czaszki w celach estetycznych, wykonywana do końca XX wieku, przy użyciu małej prasy złożonej z dwóch drewnianych listew i glinianej poduszki. Cztery kobiety patrzące prosto w obiektyw zdają się zastanawiać, kto znajduje się po drugiej stronie zdjęcia. Może to właśnie duch ibo łączy nas z nimi.

Clementina Laulate pinta el kenécon tintes naturales y arcilla sobre la tela
Clamentina Laulate maluje kené

Casa comunal
Dom wspólnotowy

En otras, los protagonistas miran hacia otro lado, como en *"Mujeres de la familia Gonzales Cairuna"*, donde cinco mujeres observan hacia la izquierda. ¿Qué están viendo? ¿Qué estarán pensando? Aunque todas parecen mirar lo mismo, cada una refleja una atención y un pensamiento distintos.

W innych pracach bohaterowie zdjęć patrzą w bok — jak w „Kobietach z rodziny Gonzales Cairuna”, gdzie pięć kobiet spogląda w lewo. Co widzą? O czym myślą? Choć zdaje się, że patrzą w jednym kierunku, każda z nich wydaje się zatopiona w innej myśli.

Díaz también retrata elementos esenciales de la vida y las tradiciones shipibo-konibo. Vemos el proceso de creación del *kené*, los diseños geométricos tradicionales, pintados con tintes naturales y arcilla sobre tela. También a las mujeres aplicando estos diseños sobre sus rostros. Limpiar algodón, hilar, bordar, tejer... todo eso forma parte de rituales importantes. Aprendemos también que el tabaco *mapacho* se arma en una pipa para ahuyentar a los malos espíritus.

Díaz przybliża nam elementy tradycji i codziennego życia społeczności Shipibo-Konibo. Pokazuje proces malowania kené — systemu geometrycznych wzorów, nanoszonych naturalnymi barwnikami i gliną na tkaninę. Kobiety malują też kené na swoich twarzach. Do ważnych rytuałów należą czyszczenie bawełny, przędzenie, haftowanie i tkanie. Dowiadujemy się również, że liście tytoniu mapacho wkładane są do fajki, by odstraszać złe duchy.

Las imágenes son oscuras, llenas de sombras, pero el espíritu de la comunidad es evidente. Es la gente la que da vida a la cultura. Las tradiciones y los oficios los unen.

Curiosamente, la fotografía de la casa comunal es más clara y luminosa... pero está vacía. La ausencia de personas la vuelve silenciosa. Para Díaz está claro, el foco está en la gente.

Choć zdjęcia są ciemne, pełne cieni i mroku, duch wspólnoty bije z nich jasno. To ludzie tworzą kulturę. Ich tradycje i rytuały ich jednoczą.

Co ciekawe, fotografia przedstawiająca dom wspólnotowy Sta. Clara de Uchunya Nueva Requena jest jasna i przejrzysta — ale pusta. Brak ludzi nadaje jej wymowną ciszę. Widać wyraźnie, że dla artysty to właśnie ludzie są centrum uwagi.

Hilando algodón y bordando
Przędzenie bawełny i haftowanie

Todas las fotos fueron tomadas entre 2019 y 2023, y están llenas de nostalgia. Reflejan esa sensación de cambio y transformación que el autor menciona. Y ese sentimiento —tan universal— resuena, como si compartiéramos con él ese espíritu *ibo*.

David Díaz tiene 30 años y lleva apenas ocho dedicándose a la fotografía. Vive en Lima y también trabaja en diseño gráfico digital. Es un artista talentoso, y sin duda vale la pena seguirle la pista.

La exposición estará abierta al público en el Instituto Cervantes (Calle Nowogrodzka 22) hasta el 1 de junio de 2025.

¡No te pierdas la oportunidad de verla!

Fotografie wykonane w latach 2019–2023 są pełne nostalgii. Oddają atmosferę przemian i transformacji, o których wspomina Díaz. Przenika je uczucie, które — jak duch ibo — łączy nas wszystkich.

David Díaz ma 30 lat i fotografią zajmuje się zaledwie od ośmiu. Mieszka w Limie i pracuje jako grafik komputerowy. Z pewnością warto śledzić dalsze losy tego utalentowanego artysty.

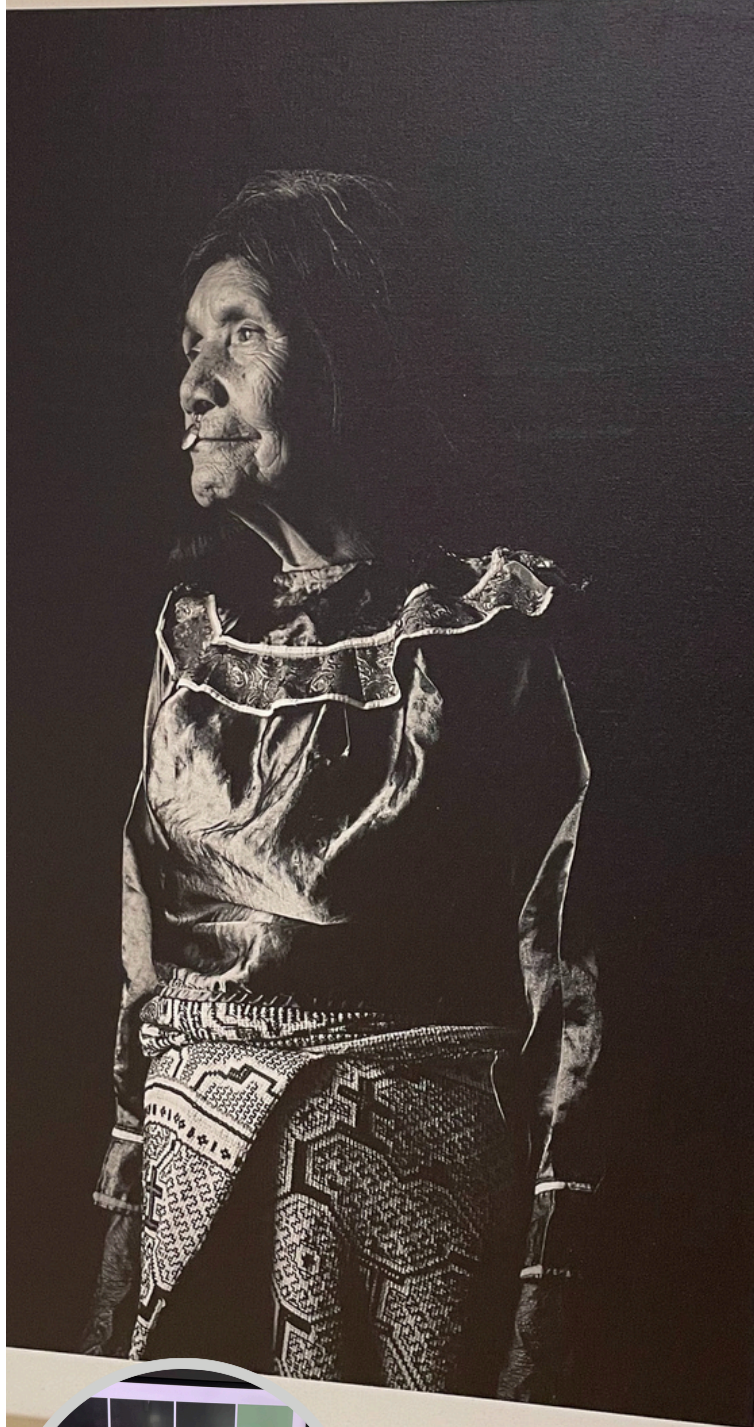
Wystawa jego prac jest dostępna dla publiczności w Instytucie Cervantesa w Warszawie (ul. Nowogrodzka 22) do 1 czerwca 2025 roku.

Nie przegapcie okazji, by ją zobaczyć!

Escrito por: **Weronika Bazydło**

Sanken Mea (Dominga Raymondi Silvano), sabia conocedora de la cosmovisión shipibo

Mędrczyni Sanken Mea (Dominga Raymondi Silvano), znawczyni kosmogonii Shipibo

David Díaz

vistularte.pl

FOLLOW US
ON OUR
SOCIAL NETWORKS

KULTURA | SZTUKA | HISTORIA | NAUKA | TRENDY | SIECI SPOŁECZNOŚCIOWE
CULTURA | ARTE | HISTORIA | CIENCIA | TENDENCIAS | REDES SOCIALES

VISTULARTE

GNIEZNO

PEQUEÑAS CIUDADES POLACAS QUE TE ENAMORARÁN
POLSKIE MIASTECZKA, W KTÓRYCH SIĘ ZAKOCHASZ #1

Los turistas que llegan a Polonia suelen visitar Varsovia, Cracovia, Gdansk, Wrocław o Poznan; algunos también van a Masuria. Sin embargo, no muy lejos de los caminos trillados, se esconden auténticas joyas. Las pequeñas ciudades polacas también tienen mucho que ofrecer a los turistas y es realmente difícil no enamorarse de ellas. Me gustaría compartir con vosotros mis últimos descubrimientos de viaje.

Gniezno es una de las ciudades más antiguas de Polonia, donde hace 1000 años se encontraba la capital del Reino de Polonia. La ciudad está dominada por la catedral, donde se pueden ver las famosas Puertas de Gniezno, que representan escenas de la vida de San Adalberto, el santo patrón de Polonia. Por esta razón, Gniezno ha estado en la ruta de peregrinación polaca durante años, pero la ciudad tiene más que ofrecer de lo que esperaba.

Turyści przyjeżdżający do Polski najczęściej odwiedzają Warszawę, Kraków, Gdańsk, Wrocław lub Poznań. Niektórzy docierają też na Mazury. Jednak całkiem niedaleko od utartych szlaków kryją się prawdziwe perełki. Małe polskie miasta też mają turystom wiele do zaoferowania i naprawdę trudno się w nich nie zakochać. Chciałabym się z wami podzielić moimi ostatnimi odkryciami turystycznymi.

Gniezno to jedno z najstarszych polskich miast w którym 1000 lat temu mieściła się stolica Królestwa Polskiego. Nad miastem góruje katedra w której można zobaczyć słynne Drzwi Gnieźnieńskie: przedstawiają one sceny z życia świętego Wojciecha, patrona Polski. Z tego powodu Gniezno od lat było na polskim szlaku pielgrzymkowym, jednak miasto ma do zaoferowania więcej niż się spodziewałam.

Anna Kraus

En polaco, las palabras rey y conejo suenan similares, por eso Gniezno eligió un conejo como mascota y puedes encontrar muchas figuras de pequeños conejos en la ciudad. Cada uno de ellos está asociado con un momento diferente en la historia de la ciudad. Así que usa la aplicación KRÓLIKA GOŃ y comienza a buscar pequeñas y lindas estatuillas.

Los conejitos se encuentran en hermosos parques y junto a las principales atracciones turísticas, lo que permite un encuentro perfecto de la ciudad.

W języku polskim słowa król i królik brzmią podobnie, dlatego też Gniezno za swoją maskotkę obrała królika i w mieście można znaleźć wiele figurek maleńkich króliczków. Każda z nich związana jest z innym momentem z historii miasta. Odpalcie więc aplikację KRÓLIKA GOŃ i zacznijcie szukać małych sympatycznych statuetek.

Króliczki położone są w pięknych parkach i obok głównych atrakcji turystycznych, co umożliwi doskonałe poznanie miasta.

Justo al lado de Gniezno, en el lago **Lednica**, hay una isla donde probablemente fue bautizado Mieszko, el primer gobernante polaco. La isla de las especias es realmente interesante porque se llega en ferry. En la isla hay un parque arqueológico que incluye las murallas de la antigua fortaleza y los cimientos de la iglesia, el palacio y el baptisterio donde se dice que Mieszko aceptó la fe cristiana.

El recorrido por el parque dura aproximadamente una hora. Después de regresar al continente en ferry, puedes comprar bocadillos en un pequeño puesto de comida y dirigirte a la playa cercana para combinar turismo con natación.

Tuż obok Gniezna, na jeziorze **Lednica** znajduje się wyspa, na której prawdopodobnie Mieszko, pierwszy władca polski, przyjął chrzest. Przyprawa na wyspę jest naprawdę ciekawa, ponieważ płynie się na nią promem. Na wyspie znajduje się park archeologiczny, w którego skład wchodziły prawnego grodu oraz fundamenty kościoła, pałacu i baptysterium, w którym Mieszko miał przyjąć wiarę chrześcijańską. Zwiedzanie parku zajmuje około godzinę. Po powrocie promem na stały ląd można kupić przekąski w niewielkim punkcie gastronomicznym i udać się na pobliską plażę, żeby zwiedzanie połączyć z pływaniem.

Al norte de Gniezno se encuentra el pequeño pueblo de **Biskupin**, donde se puede visitar otro parque arqueológico. En la década de 1930, los niños de una escuela cercana encontraron los restos de un asentamiento de la Edad del Bronce. Gracias a muchos años de trabajo de los arqueólogos, hoy podemos ver en este lugar un pueblo maravillosamente reconstruido, con una puerta empalizada y casas de madera.

En verano las casas se llenan de habitantes, es decir, artesanos y creadores de artesanías de quienes se pueden comprar originales recuerdos.

El pueblo medieval eslavo también forma parte del parque arqueológico. Cada fin de semana largo, los recreadores recrean la vida cotidiana de los habitantes medievales de esta región.

Anna Kraus

*Na północ od Gniezna znajduje się niewielka wieś **Biskupin**, gdzie zwiedzać można kolejny Park archeologiczny. W latach 30 ubiegłego wieku dzieci z pobliskiej szkoły znalazły pozostałości osady z epoki brązu. Dzięki wieloletniej pracy archeologów możemy dziś w tym miejscu oglądać świetnie zrekonstruowaną wioskę z bramą palisade i długimi wysokimi domami z drewna.*

W sezonie letnim domy wypełniają się mieszkańcami, to znaczy rzemieślnikami i twórcami rękodzieła, od których można kupić oryginalne pamiątki.

Częścią parku archeologicznego jest też średniowieczna wioska słowiańska, gdzie w każdy długi weekend rekonstruktorzy odtwarzają życie codzienne średniowiecznych mieszkańców regionu.

LA MEDICINA SÁRMATA

3

SARMACKA MEDYCYNÁ

Probablemente me habrías acogido en mi lecho de muerte si no hubiera sido por la milagrosa gracia de Dios por intercesión de la Santísima Virgen; pues por algún medio milagroso, cuando ya no podía tragar la gelatina y la cerveza, después de no haber dormido en catorce noches y otros tantos días sin comer, después de tantas cristeras [enemas], burbujas, sangrías y sanguijuelas de una hemorroide (...) ayer, por encima de toda expectativa, la úlcera se rompió y se filtró - escribió el futuro rey Juan III en una carta a su esposa.

Este pasaje nos proporciona una valiosa información sobre los remedios utilizados en la República Sárмата. Entonces no se conocían antibióticos, analgésicos ni pastillas contra la úlcera. Cada enfermedad se trataba de la misma manera: con enemas, sangrías, poniendo burbujas.

Przywitałabyś mię była pewnie na marach, gdyby nie cudowna łaska boska za przyczyną Najświętszej Panny; cudownym bowiem sposobem, kiedym już i la galée [galaretki] i piwa połykać nie mógł, nie śpiąc czternaście nocy i tyleż dni nie jedząc, po tak wielu kryster [lewatywach], baniek, krwi puszczaniu i pijawek z hemoroid (...) dnia wczorajszego, nad wszystkie spodziewanie, w radę samą sześciu doktorów i kilku cyrulików, wrzód się rozpukł [pękł] i wyciekł – pisał w liście do żony przyszły król Jan III.

Fragment ten dostarcza nam cennych informacji na temat środków leczniczych używanych w sarmackiej Rzeczpospolitej. Nie znano wtedy antybiotyków, leków przeciwbólowych ani tabletek na wrzody. Każdą chorobę leczono tak samo: lewatywą, puszczaniem krwi, stawianiem baniek.

A menudo se fijaban sanguijuelas al cuerpo. El procedimiento no era doloroso. (La sanguijuela tiene unos dientes tan pequeños que la persona ni siquiera siente cuando la muerde). Al cabo de unas decenas de minutos, las propias sanguijuelas se desprendían del cuerpo. Los compuestos que las sanguijuelas introducían con su saliva en la sangre del hombre provocaban la dilatación de los vasos sanguíneos y mejoraban la circulación. Un inconveniente de este método era la hemorragia de las zonas a las que las sanguijuelas habían succionado.

¿Para qué servían las sanguijuelas?

- a. Para el reumatismo
- b. Para los dolores de cabeza
- c. Para las varices
- d. Para el dolor de muelas

Często do ciała przystawiano pijawki. Zabieg nie był bolesny. (Pijawka ma tak małe ząbki, że człowiek nawet nie czuje, kiedy się w niego wgryza.) Po kilkudziesięciu minutach pijawki same odpadały od ciała. Związki, które pijawki wprowadzały ze swoją śliną do krwi człowieka, powodowały rozszerzenie naczyń krwionośnych i poprawę krążenia. Mankamentem tej metody było krwawienie z miejsc, do których przyssały się pijawki.

Na co pomagały pijawki?

- a. Na reumatyzm
- b. Na bóle głowy
- c. Na żylaki
- d. Na bóle zębów

RESPUESTA: Todas las respuestas son correctas excepto la d. Así lo confirman los médicos modernos.

Jan Sobieski fue tratado por seis médicos y varios cirujanos barberos; al fin y al cabo, era un hetman y el mejor dirigente de la República. Sin embargo, no todo el mundo recibía tan buenos cuidados.

En la República Sarmata escaseaban los doctores en medicina. Trabajaban en las cortes de príncipes y magnates. ¿Eran buenos especialistas? Bueno, los conocimientos médicos adquiridos en las universidades eran puramente teóricos...

ODPOWIEDŹ: Wszystkie odpowiedzi są poprawne oprócz d. Potwierdzają to współcześni lekarze.

Jana Sobieskiego leczyło sześciu lekarzy i kilku cyrulików - w końcu był on hetmanem i najlepszym wodzem w Rzeczpospolitej. Jednak, nie każdy miał zapewnioną tak dobrą opiekę.

Lekarzy z dyplomem doktora medycyny było w sarmackiej Rzeczpospolitej jak na lekarstwo. Pracowali na dworach książąt i magnatów. Czy byli dobrymi specjalistami? Cóż, wiedza medyczna zdobywana na uniwersytetach była czysto teoretyczna...

La mayor parte de la sociedad recurría a los servicios de los barberos. Eran ellos quienes ponían burbujas, hacían enemas, sacaban sangre, fijaban huesos, cortaban dientes y amputaban miembros. En Vilna y Kaunas había cofradías de cirujanos barberos que tenían el monopolio de los servicios médicos. En los pueblos se recurría a herboristas y brujos en caso de enfermedad.

Una profesión aparte era la de farmacéutico. En las grandes ciudades había farmacias donde se comerciaba con algo más que medicamentos. ¿Qué productos crees que se podían conseguir en una farmacia sarmata?

- a. Grasa de víbora
- b. Polvo de momias
- c. Sangre de ahorcado
- d. Tintura
- e. Vino
- f. Galletas

Większość społeczeństwa korzystała z usług cyrulików. To oni stawiali bańki, robili lewatywy, puszczały krew, nastawiali kości, rwali zęby i amputowali kończyny. W Wilnie i Kownie istniały bractwa cyrulików, które miały monopol na świadczenie usług lekarskich. Na wsiach w razie choroby korzystano z pomocy zielarek i znachorów.

Osobną profesją był zawód aptekarza. W większych miastach istniały apteki, gdzie handlowano nie tylko lekarstwami. Jak myślicie, jakie produkty można było dostać w sarmackiej aptece?

- a. Tłuszcz żmii
- b. Proszek z mumii
- c. Krew wisielca
- d. Nalewkę
- e. Wino
- f. Ciasteczka

RESPUESTA: Todas las respuestas son correctas. En la época sármata, se llamaba momias a los fragmentos desecados del cuerpo humano para uso médico.

A veces, la medicina tomada tenía el efecto contrario al deseado. Cuando el Hetman Stanisław Koniecpolski se casó con Zofia Opalińska, treinta años más joven, no pudo seguir el ritmo de su joven esposa. Así que pidió a su médico un remedio que le devolviera la vitalidad. Desoyendo las recomendaciones del médico, tomó una dosis demasiado grande, lo que provocó un desastre. Sufrió una obstrucción de las vías urinarias y murió.

Recuerda consultar seriamente a tu médico o farmacéutico antes de tomar cualquier medicamento.

Escrito por: **ANNA KRAUS**

ODPOWIEDŹ: Wszystkie odpowiedzi są poprawne. W epoce sarmackiej mumiami nazywano wysuszone fragmenty ludzkiego ciała, przeznaczone do użytku lekarskiego.

Niekiedy zażywane lekarstwo odnosiło skutek przeciwny do zamierzonego. Kiedy hetman Stanisław Koniecpolski poślubił młodszą o trzydzieści lat Zofię Opalińską, nie był w stanie dotrzymać kroku młodej żoncy. Poprosił więc swojego lekarza o środek, który przywraca siły vitalne. Nie zwracając uwagi na zalecenia medyka, zażywał zbyt duże dawki, co spowodowało katastrofę. Dostał niedrożności dróg moczowych i umarł.

Pamiętajcie, żeby przed zażyciem jakiegokolwiek leku poważnie potraktować konsultacje z lekarzem lub farmaceutą!

Autorka: **ANNA KRAUS**

SARMATIAN
the 1300

VISTULARTE

Siguenos en nuestras redes sociales.
Obserwuj nas w mediach społecznościowych.

www.vistularte.pl

vistularte@gmail.com

